MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO

Seduta ta' l-10 ta' April, 2003

Citazzjoni Numru. 234/2001/1

Carmel *sive* Charles Bartolo
versus
Francis Curmi

F’din il-kaw\a l-attur qieg]ed jitlob illi l-konvenut iroddlu sebat elef]ames mija u tletin lira (Lm7,530) li kien silfu.
I`-`itazzjoni tg]id illi l-konvenut kien issellef xi flus *brevi manu* ming]and l-attur u llum fadallu jag]ti sebat elef]ames mija u tletin lira (Lm7,530). Billi g]alxejn l-attur sejja]lu, ukoll b’ittra uffi`jali tal-21 ta’ Lulju 1997, biex i]allas id-dejn, saret din il-kaw\a b’talba biex il-qorti tikkundanna lill-konvenut i]allas sebat elef ]ames mija u tletin lira (Lm7,530) flimkien ma’ l-img]ax u l-ispejje\, fosthom dawk ta’ l-ittra uffi`jali tal-21 ta’ Lulju 1997.
L-attur kien talab ukoll illi l-kaw\a tinqata’ bid-dispensa tas-smig], billi deherlu li l-konvenut ma kellux e``ezzjonijiet x’tag]ti. Il-qorti, i\da, b’dikriet tat-8 ta’ Marzu 2001, laqg]et it-talba tal-konvenut biex jikkontesta l-kaw\a, u l-konvenut ressaq dawn l-e``ezzjonijiet:

1. hu ma ssellifx flus ming]and l-attur;
2. id-dejn sar ming]ajr l-awtorizzazzjoni ta' mart il-konvenut; u
3. id-dejn g]andu kaw\a ille`ita g]ax kien min]abba log]ob klandestin.

Meta xehed b'*affidavit* ma]luf fis-26 ta' Frar 2002 l-attur kien qal illi kien silef xi flus lill-konvenut u illi "ir-ra[uni g]aliex riedhom u x'g]o[bu jag]mel bihom jien ma staqsejtux, u g]adni ma nafx sallum". Meta sarlu l-kontro-e\ami fl-10 ta' Di`embru 2002, i\da, l-attur stqarr illi aktar minn nofs id-dejn kien dejn tal-log]ob u m]atri, g]ax lill-konvenut kien reba]lu m]atra fuq il-log]ob tal-ballun, u l-bqija ma kinitx self i\da kienet g]ax l-attur kien]allas dejn tal-konvenut ma' bank wara li kien intrabat b'garanzija mal-bank biex jag]mel tajjeb g]al dak id-dejn tal-konvenut. Qal ukoll illi l-konvenut kien iddejjen mal-bank, bil-garanzija tieg]u, g]ax kien je]tie[il-flus g]an-negozju tieg]u ta' pitkal.

Il-konvenut, i\da, xehed illi d-dejn mal-bank ukoll kien biex i]allas dejn tal-log]ob u m]atri li fih kellu interess l-attur.

Rajna illi meta xehed b'*affidavit* l-attur ma qal xejn dwar id-dejn tal-log]ob u qal ukoll illi ma kienx jaf g]ala l-konvenut ried jissellef il-flus; waqt il-kontro-e\ami giddeb lilu nnifsu meta stqarr li parti mid-dejn ma kienet self xejn i\da dejn tal-log]ob u m]atri, u meta qal illi l-parti l-o]ra kienet g]all-]ti[ijiet tal-pitkalija. Il-qorti, g]alhekk, hija tal-fehma illi ma tistax toqg]od wisq fuq il-kelma ta' l-attur u aktar temmen lill-konvenut illi d-dejn kollu kien dejn tal-log]ob u m]atri.

Dwar il-log]ob u l-im]atri, l-art. 1713 tal-Kodi`i ~ivili jg]id hekk:

1713. (1) Il-li[i ma tag]ti ebda azzjoni g]al dejn ta' log]ob, jew g]all-]las ta' m]atra.

(2) Ma tag]ti lanqas ebda azzjoni –

(*a*) g]ar-radd ta' somom mislufin minn persuna li kienet taf li dawk is-somom kellhom iservu g]al-log]ob;

(*b*) g]ar-radd ta' somom mislufin minn persuna li kellha interess fil-log]ob, g]all-]las ta' dejn ta' dak il-log]ob.

Huwa minnu illi l-artikolu ta' wara jag]mel e``ezzjoni fil-ka\ tal-log]ob tal-ballun:

1714. (1) Il-log]ob li jservi g]at-ta]ri[fil-mani[[ta' l-armi, it-ti[rijiet bir-ri[lejn jew fuq \wiemel jew tad-dg]ajjes, il-log]ob

tal-ballun u log]ob iehor ta’ din ix-xorta illi jg]in biex jag]ti]effa u e\er`izzju lill-[isem, ma jid]lux fid-disposizzjonijiet ta’ l-a]]ar artikolu qabel dan.
(2) B’dan kollu, il-qorti tista’ tnaqqas is-somma mitluba kemm-il darba jidhrilha li hija kbira \-\ejjed.
Din l-e``ezzjoni i\da ma tolqotx il-ka\ tallum g]ax l-im]atra ma kinitx fuq log]ob li kienu jie]du sehem fih il-partijiet stess, u l-log]ob g]alhekk ma kienx qieg]ed “ig]in biex jag]ti]effa u e\er`izzju lill-[isem” ta’ min]a sehem fl-im]atra.
Il-ka\ tallum g]alhekk jintlaqat biss mill-art. 1713 tal-Kodi`i ~ivili li ji`]ad kull jedd ta’ azzjoni g]al dejn ta’ log]ob, jew g]all-]las ta’ m]atra.
It-talbiet ta’ l-attur g]alhekk ma jistg]ux jintlaqg]u u l-qorti taqta’ l-kaw\a billi ti`]ad it-talbiet ta’ l-attur u tikkundannah i]allas l-ispejje\ [udizzjarji.

--------------------------------TMIEM--------------------------------